

СЎЗ САНЪАТИ ХАЛҚАРО ЖУРНАЛИ

7 ЖИЛД, 5 СОН

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ИСКУССТВО СЛОВА

ТОМ 7, НОМЕР 5

INTERNATIONAL JOURNAL OF WORD ART

VOLUME 7, ISSUE 5



СЎЗ САНЪАТИ ХАЛҚАРО ЖУРНАЛИ

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ИСКУССТВО СЛОВА | INTERNATIONAL JOURNAL OF WORD ART

№5 (2024) DOI <http://dx.doi.org/10.26739/2181-9297-2024-5>

Бош муҳаррир:
Тўхтасинов Илҳом
п.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Бош муҳаррир ўринбосари:

Главный редактор:
Тухтасинов Илхом
д.п.н., профессор (Узбекистан)

Заместитель главного редактора:

Editor in Chief:
Tuhtasinov Ilhom
DSc. Professor (Uzbekistan)

Deputy Chief Editor

ТАҲРИРИЙ МАСЛАҲАТ КЕНГАШИ

Назаров Бахтиёр
академик. (Ўзбекистон)

Якуб Умарўғли
ф.ф.д., профессор (Туркия)

Алмаз Улви Биннатова
ф.ф.д., профессор (Озарбайжон)

Бокиева Гуландом
ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Миннуллин Ким
ф.ф.д., профессор (Татаристон)

Махмудов Низомиддин
ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Керимов Исмаил
ф.ф.д., профессор (Россия)

Жўраев Маматкул
ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Куренов Рахиммамед
к.ф.н. (Туркменистон)

Кристофер Жеймс Форт
Мичиган университети (АҚШ)

Умархўжаев Мухтор
ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Мирзаев Ибодулло
ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Болтабоев Ҳамидулла
ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Дўстмухаммедов Хуршид
ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Лиходзиевский А.С.
ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Сиддиқова Ирода
ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Шиукашвили Тамар
ф.ф.д. (Грузия)

Туробов Бекпулат
масбул котиб, PhD, доцент
(Ўзбекистон)

РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

Назаров Бахтиёр
академик. (Узбекистан)

Якуб Умар оғли
д.ф.н., профессор (Туркия)

Алмаз Улви Биннатова
д.ф.н., профессор (Азербайджан)

Бакиева Гуландом
д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Миннуллин Ким
д.ф.н., профессор (Татарстан)

Махмудов Низомиддин
д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Керимов Исмаил
д.ф.н., профессор (Россия)

Джураев Маматкул
д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Куренов Рахыммамед
к.ф.н. (Туркменистан)

Кристофер Джеймс Форт
Университет Мичигана (США)

Умархаджаев Мухтар
д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Мирзаев Ибодулло
д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Балтабоев Ҳамидулла
д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Дустмухаммедов Хуршид
д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Лиходзиевский А.С.
д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Сиддиқова Ирода
д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Шиукашвили Тамар
д.ф.н. (Грузия)

Туробов Бекпулат
отв. секретарь, PhD, доцент
(Узбекистан)

EDITORIAL BOARD

Bakhtiyor Nazarov
academician. (Uzbekistan)

Yakub Umarogli
Doc. of philol. scien., prof. (Turkey)

Almaz Ulvi Binnatova
Doc. of philol. scien., prof. (Azerbaijan)

Bakieva Gulandom
Doc. of philol. scien., prof. (Uzbekistan)

Minnulin Kim
Doc. of philol. scien., prof. (Tatarstan)

Mahmudov Nizomiddin
Doc. of philol. scien., prof. (Uzbekistan)

Kerimov Ismail
Doc. of philol. scien., prof. (Russia)

Juraev Mamatkul
Doc. of philol. scien., prof. (Uzbekistan)

Kurenov Rakhimmamed
Ph.D. Ass. Prof. (Turkmenistan)

Christopher James Fort
University of Michigan (USA)

Umarkhodjaev Mukhtar
Doc. of philol. scien., prof. (Uzbekistan)

Mirzaev Ibodulla
Doc. of philol. scien., prof. (Uzbekistan)

Boltaboev Hamidulla
Doc. of philol. scien., prof. (Uzbekistan)

Dustmuhammedov Khurshid
Doc. of philol. scien., prof. (Uzbekistan)

Lixodzievsky A.S.
Doc. of philol. scien., prof. (Uzbekistan)

Siddiqova Iroda
Doc. of philol. scien., prof. (Uzbekistan)

Shiukashvili Tamar
Doc. of philol. scien. (Georgia)

Turobov Bekpulat
PhD Ass. prof. Senior Secretary
(Uzbekistan)

PageMaker | Верстка | Саҳифаловчи: Хуршид Мирзахмедов

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; E-mail: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; E-mail: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

1. Urazaliyeva Mavluda Yangiboyevna O‘ZBEK TILI AUDIOKORPUSI UCHUN PRAATNING FUNKSIONAL IMKONIYATLARI.....	5
2. Kuchkorov Khoshimjon Khasanzoda SOME CONSIDERATIONS ON THE UZBEK TRANSLATION OF THE WORK OF THE ALCHEMIST (ON THE EXAMPLE OF THE TRANSLATION OF AKHMAD OTABOY).....	11
3. Ergashev Mirsaid Baxtiyor o‘g‘li SEMANTIC FEATURES OF THE CONCEPT OF “LOVE-MUHABBAT” IN ENGLISH AND UZBEK LANGUAGES.....	18
4. Eshboltayev Bobur Jo‘rayevich BOLALAR REKLAMA MATNLARINING PSIXOLINGVISTIK XUSUSIYATLARI.....	23
5. Qurbonova E‘zoza HUQUQSHUNOSLIKKA DOIR TERMINLARNING SEMANTIK XUSUSIYATLARI VA ULARDA POLIFUNKSIONALLIK MASALASI.....	27
6. Abduxamidova Dilafruz Abduxabirovna TILNING TAFAKKURGA TAFAKKURNING TILGA TA‘SIRI.....	33
7. Usmonova Zarina Habibovna THE UNIQUE ASPECTS OF TRANSLATION IN ENGLISH SCIENCE FICTION.....	38
8. Valieva Noiba Abbasxonovna TIL VA JAMIYAT O‘RTASIDAGI UZVIY BOG‘LIQLIK XX ASR DOLZARB MASALASI SIFATIDA.....	43
9. Dilorom Ikramovna Hakimova “NAFS” KONSEPTINING LINGVOPRAGMATIK TAVSIFI VA TASNIFI.....	49
10. Xasanova Shaxzoda FE‘L FRAZEOLOGIZMLAR TARJIMASI.....	54
11. Ойбек Бектемирович Абдимўминов БМТ ИСЛОХОТЛАРИ: СИЁСИЙ ҚАРАШЛАР, НАЗАРИЙ ЁНДАШУВЛАР ВА АМАЛИЙ ТАШАББУСЛАР.....	60
12. Хасанова Феруза Мирзабековна, Ахмедов Нодирбек Алиевич ОСОБЕННОСТИ ПЕРЕВОДА С КИТАЙСКОГО ЯЗЫКА.....	67
13. Усманова Салиха Юлдашевна, Мирзаева Шахло Ризаевна ДИФФЕРЕНЦИАЦИЯ СОСТАВА И СТРОЕНИЯ РУССКОГО И УЗБЕКСКОГО СЛОВА ПРИ ИЗУЧЕНИИ РУССКОГО ЯЗЫКА СТУДЕНТАМИ НАЦИОНАЛЬНЫХ ГРУПП.....	74
14. Saidvaliyev Farrukh Saidakramovich, Subkhanova Aziza Khabibulla kizi ROLE OF ANTIDEPRESSANTS IN REDUCING THE FREQUENCY AND DURATION OF MIGRAIN HEADACHES.....	80
15. Ишанкулова Нилуфар Ташкентовна HEMIS TILI ФЕЪЛЛАРИНИНГ АКЦИОНАЛ ТАСНИФИ.....	85
16. Jabborova Dilafruz Ismatullo kizi USING DIGITAL TECHNOLOGIES TO ENHANCE FINANCE STUDENTS’ WRITING COMPETENCE.....	91
17. Jo‘raqulova Mushtariy O‘ZBEK TILI PARALLEL KORPUSINING LINGVISTIK TA‘MINOTI.....	94
18. Maftuna Kamarova Umar qizi KOREYS TILI O‘QITUVCHILARINING O‘QISH KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISHDA FLIPPED LEARNING TEXNOLOGIYASINING O‘RNI.....	99


19. Shoxida Ulugova Shoxruxovna LISONIY OBRAZ YARATISHDA DISKURSNING KOGNITIV-SEMANTIK VAZIFASI.....	104
20. Рашидова Камила Ахмаджонова ЗАРОЖДЕНИЕ СОВРЕМЕННОЙ ДЕТСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ ЯПОНИИ.....	109
21. Тошбекова Дилором Исмоиловна, Халимова Нодири Бахронкуловна РУССКАЯ ФРАЗЕОЛОГИЯ И КУЛЬТУРНЫЙ КОНТЕКСТ: АНАЛИЗ УСТОЙЧИВЫХ ВЫРАЖЕНИЙ, ПОСЛОВИЦ И ПОГОВОРОК, ИХ ПРОИСХОЖДЕНИЕ, РАЗВИТИЕ И РОЛЬ В СОВРЕМЕННОЙ КОММУНИКАЦИИ.....	116
22. Bakhronova Dilrabo Keldiyorovna, Umirova Dilnoza PRAGMATIC FEATURES OF PHRASES IN IAN MCEWAN’S NOVELS.....	120
23. Ikramova Kamola Shuhratovna THE IMPORTANCE OF MYTHOLOGIES, ARCHETYPES, AND MYTHIC UNITS IN THE CREATION OF A FEMALE IMAGE IN NOVELS “PRIDE AND PREJUDICE” BY JANE AUSTEN AND “O’TGAN KUNLAR” BY ABDULLAH QODIRIY.....	124
24. Buranova Madina Uktamovna, Ruziyeva Umida Abryukul kizi SEMANTIC AND PRAGMATIC ANALYSIS OF ANTHROPOCENTRIC IDIOMS IN CONTEMPORARY ENGLISH LITERATURE.....	129
25. Ergashova Baxora Sayfillo qizi ITALYAN XALQ ERTAKLARINING TARIXIY TARAQQIYOTI.....	136
26. Muhtarova Nigina THE USE OF AUTHENTIC VIDEO MATERIALS TO IMPROVE LANGUAGE LEARNING THROUGH COMMUNICATIVE TEACHING.....	141
27. Bayonkhanova Iroda Furkatovna KOREYS TILINI O’RGANISHDA MAQOLLARDAN FOYDALANISHNING AFZALLIKLARI.....	151
28. Ergashev Mirsaid Baxtiyor o’g’li SEMANTIC FEATURES OF THE CONCEPT OF “LOVE-MUHABBAT” IN ENGLISH AND UZBEK LANGUAGES.....	157
29. Рашидова Камила Ахмаджонова ЗАРОЖДЕНИЕ СОВРЕМЕННОЙ ДЕТСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ ЯПОНИИ.....	162
30. Ikromova Nigina Oybekovna THE EFFECT OF COGNITIVE LOAD ON THE TRANSLATOR: THE ROLE OF PSYCHOLINGUISTIC PROCESSES IN TEXT TRANSLATION.....	169
31. Эргашева Дилноза Тохировна АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ПЕРЕВОДА.....	175
32. Nasiba Azizova THE CONCEPT OF LINGUISTIC PERSONALITY IN THE WORKS OF ALISHER NAVOI.....	180



U.O.K:004.94:616.857-036-08

Saidvaliyev Farrukh Saidakramovich
Subkhanova Aziza Khabibulla kizi
Tashkent medical academy

ROLE OF ANTIDEPRESSANTS IN REDUCING THE FREQUENCY AND DURATION OF MIGRAIN HEADACHES

 <https://doi.org/10.5281/zenodo.14799723>

ANNOTATION

Migraine headache is a chronic neurological disease and is the fourth most commonly diagnosed disease in the world. In many cases, patient diagnosed with migraine also develop depression, which hinders treatment and leads to overuse of medication. In a scientific study, the effectiveness of antidepressant medication in the treatment of migraine in addition to the main standard medical treatment was studied in order to reduce the number, duration and level of depression in patients diagnosed with migraine.

Keywords: migraine, depression, pharmacological treatment, behavioral therapy, preventive treatment.

Saidvaliyev Farruh Saidakramovich
Subxanova Aziza Xabibulla qizi
Toshkent tibbiyot akademiyasi

MIGREN BOSH OG‘RIQ SONI, DAVOMIYLIGINI KAMAYTIRISHDA ANTIDEPRESSANT DORI VOSITASINING O‘RNI

ANNOTATSIYA

Migren- bosh og‘rig‘i surunkali nevrologik kasallik bo‘lib, dunyo bo‘yicha ko‘p tashxislanadigan kasalliklar orasida to‘rtinchi o‘rinda turadi. Ko‘p hollarda migren tashxisi qo‘yilgan bemorlarda depressiya ham rivojlanadi, bu esa davolanishga to‘sqinlik qiladi va dori-darmonlarni haddan tashqari ko‘p suiiste‘mol qilishga olib keladi. Ilmiy ishda migren tashxisi qo‘yilgan bemorlarda bosh og‘riq sonini, davomiyligini va depressiya darajasini kamaytirish maqsadida asosiy standart davo muolajasiga qo‘shimcha ravishda antidepressant dori vositasini migrenni davolashda samarasini o‘rganilgan.

Kalit so‘zlar: migren, depressiya, farmakologik davo, xulq-atvor terapiyasi, profilaktik davo.

Саидвалиев Фаррух Саидакрамович
Субханова Азиза Хабибулла кизи
Ташкентская медицинская академия

РОЛЬ АНТИДЕПРЕССАНТОВ В СНИЖЕНИИ ЧАСТОТЫ И ПРОДОЛЖИТЕЛЬНОСТИ МИГРЕНОЗНЫХ ГОЛОВНЫХ БОЛЕЙ

АННОТАЦИЯ

Мигрень — это хроническое неврологическое заболевание, которое занимает четвертое место среди самых распространенных заболеваний во всем мире. В большинстве случаев у пациентов с диагнозом мигрень развивается депрессия, что препятствует лечению и приводит к чрезмерному злоупотреблению лекарствами. В целях снижения количества, продолжительности головных болей и степени депрессии у пациентов с диагнозом «мигрень» в научной работе изучается эффективность антидепрессантов в лечении мигрени в дополнение к основному стандарту лечения.

Ключевые слова: мигрень, депрессия, фармакологическое лечение, поведенческая терапия, профилактическое лечение.

Kirish. Migren - bosh og'rig'i birlamchi nevrologik kasallik bo'lib, 4 soatdan 72 soatgacha davom etadi. Odatda og'riq bir tomonlama yoki ikki tomonlama, pulsatsiyalanuvchi, o'rtacha va kuchli darajadagi bosh og'rig'i, jismoniy faollikda kuchayishi, ko'ngil aynishi, qayd qilish, fonofobiya yoki fotofobiya bilan kuzatiladi. Migrenda aura belgilari bosh og'rig'idan oldin paydo bo'lishi mumkin [1]. Migren rivojlanishida gormonlar faoliyati, genetik omillar, atrof-muhit, oziq-ovqat mahsulotlari va psixologik omillar, shuningdek, uyqu rejimini buzilishi alohida ahamiyatga ega [2]. Migren va bosh og'rig'i ko'pincha hissiy muammolar bilan bog'liq. Migren xastaligida depressiyaning birga kelishi ko'p hollarda aniqlangan. Haqiqatan ham, migrenning surunkali turida bosh og'rig'ining epizodik turiga nisbatan depressiya holatlari ko'p uchraydi [3]. Migren bosh og'rig'in oldini olish uchun antidepressantlardan foydalanish dastlab umumiy ta'sir mexanizmlari haqidagi tasodifiy kashfiyotlar va taxminlarga asoslangan edi. Antidepressantlarning depressiyani davolashda solishtirma samaradorligi aniqlangab bo'lib, ushbu guruh dori vositalarini tanlash ko'pincha yondosh kasalliklar, simptomatologiya shakllari, oldingi davolash javobi va bir vaqtning o'zida qabul qilingan dorilar bilan belgilanadi. Biroq, ularning surunkali og'riqlar va bosh og'rig'i kasalliklari uchun samaradorligi sezilarli darajada farq qiladi [4]. Migren bosh og'rig'i kasalliklarini boshqarishda qo'shimcha klinik samaradorlikka erishish uchun xulq-atvor ko'nikmalarni shakllantirish va farmakologik davo muolajalari bilan birlashtirilishi mumkinligi keng tarqalgan [5]. Surunkali migren bilan og'rikan bemorlar bosh og'rig'i bo'lmagan odamlarga qaraganda ikki yoki besh baravar ko'proq depressiya holatlari qayd etiladi [6]. Migren bosh og'rig'i aniqlangan bemorlarni davolash bo'yicha xalqaro tavsiyalar hali ishlab chiqilmagan. Standart davo usullari (profilaktik farmakoterapiya, umumiy quvvatlovchi va xulq-atvor ko'nikmalarni shakllantirish) bo'yicha ma'lumotlar bazasi yetarlicha o'rganilmagan [7]. Xulq-atvor terapiyasi bemorning o'z kasalligi bo'yicha bilim darajasini oshirishni o'z ichiga oladi. Uyqusizlik va gipersomniya migren hujumining qo'zg'atuvchi omillari va migrenning surunkali omillari hisoblanadi. Barcha bemorlarga uyqu sifatiga salbiy ta'sir ko'rsatadigan barcha omillarni bartaraf etish tavsiya etiladi (uyqu rejimiga amal qilish, kofeinni ortiqcha iste'mol qilish, spirtli ichimliklar, ovqatlanish rejimiga rioya qilish, o'rtacha jismoniy faollik va boshqalar) [8].

Tadqiqot maqsadi: antidepressant dori vositasining migren bosh og'rig'iga samarasini baholash.

Tadqiqot usullari va materiallari: tadqiqotga Toshkent tibbiyot akademiyasi maslaxat poliklinikasi va "Alisher Shifo Med Tashmi" xususiy klinikasida ambulator sharoitda murojaat qilgan 18 yoshdan 55 yoshgacha migren tashxisi qo'yilgan 200 nafar bemorlar jalb qilindi. Ulardan ayollar 163 nafar, erkaklar 37 nafarni tashkil etdi. Tadqiqot natijalariga ko'ra bemorlarning jins bo'yicha taqqoslanganda erkaklarga qaraganda ayollar ko'prog'ini tashkil qildi. Ayollar va erkaklar 4:1 nisbatni uchradi. Barcha bemorlarda anamnez, instrumentral, klinik-nevrologik tekshiruvlar so'rovnomasi asosida o'tkazildi.

Tadqiqot natijalari: Tekshiruvga jalb qilinganlar orasida 200 nafar migren tashxisi qo'yilgan bemorlar tanlab olindi va ularda xulq-atvor ko'nikma va xastalikga oid bilimlarni shakllantirish hamda depressiyani kamaytirish maqsadida uch guruhga bo'ldik. Shulardan I guruh (n=60 nafar,

migrenning standart farmakologik davosi va og‘zaki nazorat kundaligi) bemorlarning 48 nafar (30%) ayollar, 12 nafari (32%) erkaklar, II guruh (n=68 nafar, migren standart davosi va qog‘oz shaklidagi nazorat kundaligi) bemorlarning 56 nafar (34%) ayol, 11 nafar (30%) erkak, III guruh (n=72 nafar, migren standart davosi va «MIGREN PRO» mobil ilovasi) bemorning 59 nafar (36%) ayol, 14 nafar (38%) erkak kishidan iborat bo‘ldi (1-jadval).

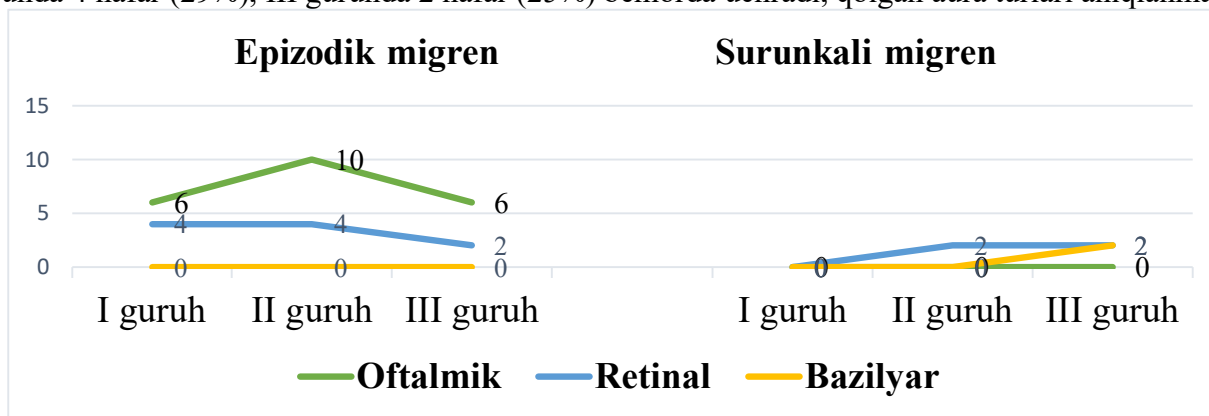
1-jadval.

Tadqiqot birinchi bosqich sub’yektlarining jinsi va yoshi bo‘yicha taqsimlanishi.

Jinsi	I guruh n=60	II guruh m=68	III guruh n=72
<i>Ayol n(%)</i>	48 (30%)	56 (34%)	59 (36%)
<i>Erkak n(%)</i>	12 (32%)	11 (30%)	14 (38%)
<i>O‘rtacha yosh</i>	38,3±7,4	35,2±4,8	33,3±4,1

Izoh: *ishonchlilik ko‘rsatgichi, p<0,05.

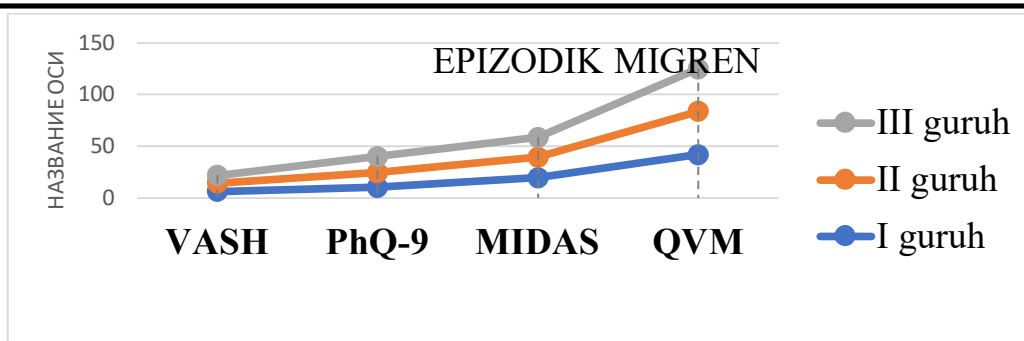
Migrenning epizodik va surunkali kechishi bo‘yicha taxlillar so‘rovnomasida o‘tkazildi. Jami 200 nafar bemordan 173 nafarida (86%) epizodik migren, qolgan 27 nafarida (14%) statistik ahamiyatga ega kam darajada surunkali migren aniqlandi (p<0,05). Migrenning aurali va aurasiz kechishi bo‘yicha o‘rganilganda epizodik migren aniqlangan bemorlarning 41 nafar (23%) aurali migren, 132 nafar (77%) aurasiz migren aniqlandi. Surunkali migren aniqlangan bemorlarda 8 nafar (30%) aurali, 19 nafar (70%) aurasiz migren kuzatildi. Olingan natijalarda migrenning aurali va aurasiz kechishi bo‘yicha tahlil natijalariga ko‘ra umumiy migren tashxisi qo‘yilgan bemorlar orasida statistik ahamiyatga ega ravishda aurasiz migren ko‘p uchradi (p<0,05). Asosiy uchta guruhdagi bemorlarda epizodik va surunkali migren aniqlandi, ularning har ikki turida ham migrenning aurali va aurasiz kechishi aniqlanib, aurali kechishining bir qancha turlari qayd etildi va olingan natijalar quyidagicha baholandi; oftalmik aura epizodik migren aniqlangan I guruhda 6 nafar (60%), II guruhda 10 nafar (71%), III guruhda 6 nafar (75%) bemorda aniqlandi. Retinal aura I guruhda 4 nafar (40%), II guruhda 4 nafar (29%), III guruhda 2 nafar (25%) bemorda uchradi, qolgan aura turlari aniqlanmadi.



1-rasm. Aurali migren turlarini guruhlarda uchrash tahlili.

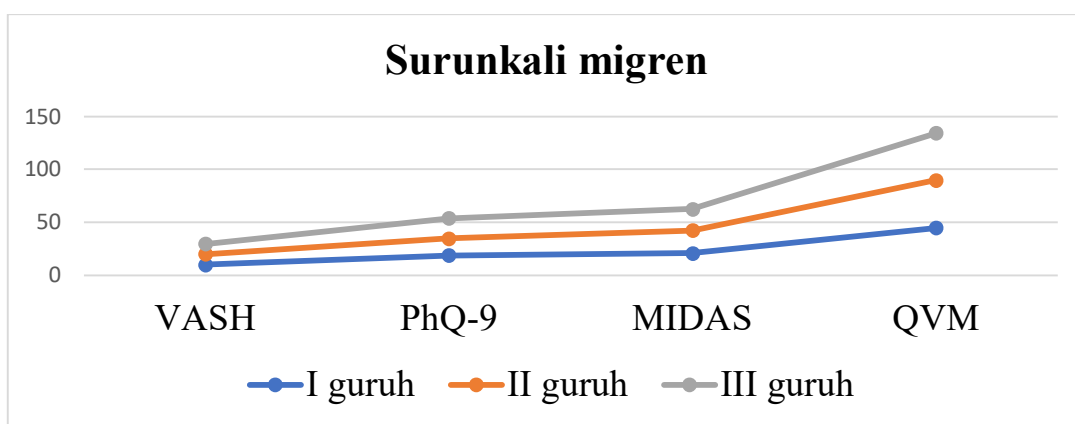
Surunkali migrenda retinal aura I guruhda aniqlanmadi 0%, II guruhda 2 nafar (67%), III guruhda 2 nafar (50%) bemorda kuzatildi. Bazilyar aura I guruhda 1 nafar (100%), II guruhda ham 1 nafar (33%), III guruhda 2 nafar (50%) bemorda kuzatildi, boshqa aura turlari aniqlanmadi (1-rasm). Oftalmik aura epizodik migrenda aniqlanib, surunkali migrenda kuzatilmadi, retinal va bazilyar aura surunkali migrenda epizodik migrenga qaraganda ko‘proq aniqlandi, guruhlar o‘rtasida aura turi uchrashi bo‘yicha statistik ahamiyatli farq aniqlandi p<0,05.

Migrenning epizodik va surunkali turida bosh og‘riq darajasi, depressiya, kundalik ish faoliyati va hayot sifatini taqqoslama natijalari o‘rganildi.



2-rasm. Epizodik migren aniqlangan bemorlarda klinik kechishini baholash.

Olingan natijalarga ko‘ra epizodik migren aniqlangan bemorlarda VASH shkalasi o‘rtacha $7,8 \pm 0,6$ ball, surunkali migrenda $10,0 \pm 1,9$ ball. Depressiya darajasi epizodik migrenda o‘rtacha $14,6 \pm 2,4$ ball, surunkali migrenda $18,9 \pm 3,7$ ball. MIDAS shkalasida esa epizodik migren $19,3 \pm 2,2$ ball, surunkali migren $21,5 \pm 2,8$ ball aniqlandi. QVM so‘rovnomasida epizodik migren $44,3 \pm 4,1$ ball, surunkali migrenda $41,7 \pm 3,6$ ballni tashkil etdi ($p < 0,05$) 2 va 3 rasm.



3-rasm. Surunkali migren aniqlangan bemorlarda klinik kechishini baholash.

Bemorlarda neyrovizual tekshiruv xulosasi natijalariga ko‘ra turli darajadagi bosh miyada turli o‘zgarishlari aniqlandi va Fazekas shkalasi yordamida baholandi. Epizodik migren bilan I guruhda 74%, II guruhda 80%, III guruhda esa 96% Fazekas 0 darajasi aniqlandi. Fazeks 1 bilan esa I guruh 26%, II guruh 20%, III guruh 4% uchradi. Surunkali migren bilan esa Fazeks 0 I guruhda uchramadi (0%), II guruhda 67%, III guruhda 20% aniqlandi. Fazeks 1 I guruhda 3 nafar (100%), II guruhda 33%, III guruhda 80% kuzatildi. Tadqiqotimizda epizodik migren ko‘p uchraganligi bilan Fazekas 0 da bemorlar soni ko‘p uchradi va guruhlar o‘rtasida statistik ahamiyatga ega farq aniqlandi $p < 0,05$. Xulosa qilib aytganda, migrenning epizodik turida Fazeks 0 turi bo‘yicha bosh miyada o‘zgarishlar aniqlanmadi. Fazeks 1 turi esa epizodik va surunkali migrenda uchradi. O‘z navbatida epizodik migrenda Fazekas shkalasi bo‘yicha past darajada bo‘lishi kuzatildi.

Tadqiqotimiz davomida biz bemorlarda bosh og‘riqlar soni, davomiyligi va depressiya darajasini kamaytirish maqsadida asosiy standart davo muolajasiga qo‘shimcha ravishda antidepressant guruhiga mansub Essitalopram dori vositasining migrenni davolashdagi samarasini o‘rgandik. Essitalopram dori vositasining samarasini o‘rganishda biz tadqiqotga jalb qilingan guruhlar ichidan xulq-atvoriga oid ko‘nikma va bilimlarni shakllantirishda va davo samaradorligini baholashda yuqori natijaga ega «MIGREN PRO» mobil ilovasidan foydalangan III guruh ($n=72$) bemorlarini tanlab olib, ularni 2 kichik guruhga bo‘ldik. I kichik guruhdagi 36 nafar bemorga migrenning standart davo muolajasiga qo‘shimcha ravishda Essitalopram dori vositasi 10 mg 1 ta tabletka 1 mahal ertalab ovqatlanishdan so‘ng 2 oy muddatda qabul qilish tavsiya etildi, II kichik guruhdagi 36 nafar bemorga esa faqat migrenning standart davosi buyurildi. Bemorlar nazoratga olindi va dinamikada kuzatuvda bo‘ldi. 3 oydan so‘ng davo muolajalarining samaradorligi baholandi, unga ko‘ra: o‘rtacha bosh og‘riq miqdori I gr $2,9 \pm 1,7$ ball, II guruhda $5,3 \pm 1,4$ ball. Bosh og‘riq darajasi I guruhda $3,5 \pm 0,3$, II guruhda $5,2 \pm 0,6$. Bosh og‘riq davomiyligi I guruhda $22,7 \pm 0$ min, II guruhda $40,9 \pm 9,8$ min. Depressiya darajasi $6,4 \pm 1,5$ ball, II guruhda $8,6 \pm 2,1$ ball tashkil etdi.

Essitalopram dori vositasini qabul qilgan I guruh bemorlarida bosh og'riqlari soni, darajasi, davomiyligi va depressiya darajasi statistik jihatdan ahamiyatli darajada kamaydi, $p < 0,05$.

Xulosa: tadqiqotimiz davomida xulq-atvorga oid ko'nikma va bilimlarni shakllantirishda «MIGREN PRO» mobil ilovasidan foydalanib, yuqori darajadagi davolash samaradorligiga erishgan III guruh bemorlarida Essitalopram dori vositasining migren bosh og'rig'i va depressiya darajasiga ta'siri o'rganildi va bu bemorlar ikkita guruhga ajratilib, davolashning samaradorligi baholandi. Natijalarga ko'ra, standart davo muolajasiga qo'shimcha ravishda Essitalopram dori vositasini qabul qilgan bemorlarda (I guruh) Essitalopram dori vositasini qabul qilmagan (II guruh) bemorlarga qaraganda bosh og'riqlar soni, davomiyligi va depressiya darajasi sezilarli darajada kamayganligi qayd etildi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. The International Classification of Headache Disorder, 3rd edition (beta version) Headache Classification Committee of the International Headache Society (IHS) Cephalgiya. 2013;33;629-808. Doi: 10.1177/0333102413485658/
2. Anxiety and depression symptoms and migraine: a symptom-based approach research. Peres MF, Mercante JP, Tobo PR, Kamei H, Bigal ME Pain. 2017;18;37. Doi: 10.1186/s10194-017-0742-1.
3. Cacciatore M, raggi A, Cristilo V, Pilotto A, Guastafierro E, Toppo C, Magnani FG, sattin D, Cotti Piccinelli S, Gipponi S, Librii I, Bezzi M, Martelletti P, Leonardi M, padovani A (2022) Neurological and Mental Health Symptoms associated with Post- COVID-19 Disability in a Sample of Patients discharged from a COVID-19 Ward: A secondary Analysis. Int J environ Res Public Health 19:4242.
4. Stonver LJ, Tronvic E, hagen K. New drugs for migraine. J Headache Pain 2009; 10:395-406.
5. Holroyd KA, Penzion DB, Rains JC, Lipchik GL, Buse DC. Behavioral management of headache In: Silberstein SD, Lipton RB, Dodick DW, editors. Wolff's headacha and other head pain, 8th ed New York: Oxford University Press, 2008;721-746.
6. Silberstein SD. Preventive migraine treatment. Continuum. 2015;21:973-89 A comprehensive and authoritative review of the approach to preventive strategies for migraine.
7. Фитатова ЕГ, Осипова ВВ, Табаева ГР и др. Диагностика и лечение мигрени: рекомендации российских экспертов. Неврология, нейропсихиатрия, психосоматика. 2020;12(4):4-14. Doi: 10,14412/2074-2711-2020-4-4-14.
8. Harris P., Loveman E., Clegg A. at.al. Sustematic review of cognitive behavioral therapy for the managment of headaches and migraines in adults // Br.J.Pain.2015.Vol.9(4).P.213-224.

СЎЗ САНЪАТИ ХАЛҚАРО ЖУРНАЛИ

7 ЖИЛД, 5 СОН

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ИСКУССТВО СЛОВА

ТОМ 7, НОМЕР 5

INTERNATIONAL JOURNAL OF WORD ART

VOLUME 7, ISSUE 5

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; E-mail: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; E-mail: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000